

UOT 81`371

AZƏRBAYCAN VƏ İNGİLİS DİLLƏRİNDƏ İŞLƏNƏN İDİOMLARIN STRUKTUR-SEMANTİK XÜSUSİYYƏTLƏRİ

ƏMİRASLANOVA ARZU SURXAY qızı

Azərbaycan Tibb Universiteti, baş müəllim

amiraslanova.arzu1970@gmail.ru

Açar sözlər: idiomlar, atalar sözləri, zərbi-məsəllər, semantik xüsusiyyətlər, struktur çalarlar

Frazeoloji birləşmələrin tərkibinə daxil olan idiomlar zəngin xarakterik xüsusiyyətlərə malikdir. Bunlar həm Azərbaycan dilinə, həm də ingilis dilinə xas olan xüsusiyyətlərdir. Burada bir fərq vardır ki, ingilis dilində kifayət qədər idiomların olduğu onlarla bağlı olan lüğətlərdə öz əksini tapır. Azərbaycan dilinin frazeologiyasında isə idiomlar ayrılıqda seçilmədiyindən onları ayırmaq çətinlik törədir. Belə ki, Azərbaycan tədqiqatçıları frazeologiya barədə yazdıqları elmi əsərlərdə və lüğətlərdə idiomları ayırmamış, onları atalar sözləri və zərbi-məsəllərlə birgə vermişlər. Bu da onları digərlərindən ayırmaqda nisbətən çətinlik törədir. Çünki Azərbaycan dilində idiomlarla bağlı heç bir ayrıca lüğət işlənməmişdir. Həm Azərbaycan, həm də ingilis dilində işlənən idiomlar danışıq zamanı mətnə xüsusi çalarlıq və özünəməxsus rəngarənglik verir. İdiomlar dili zənginləşdirir, nitqi daha səlis və cəlbedici edir.

Ç.Hokketə görə, “İdiom mənanın mövcud strukturu əsasında müəyyən edilməsi heç cür mümkün olmayan tək morfem və ya mürəkkəb formadan ibarət qrammatik formadır”. [4, s. 158]

A.Makkay isə Ç.Hokketin təsnifatından fərqli olaraq tək morfemli sözləri idiom kimi qəbul etmir. Ona görə iki və daha artıq morfemdən ibarət olan morfemlər idiom hesab olunur. İlk dəfə olaraq dilçilikdə A.Makkay idiomatik ifadələri qruplaşdıraraq, idiomları “frazeoloji idiomlar” adlandırmışdır. Tədqiqatçıya görə, belə tərkib hissələrinin mənası ilə frazeoloji idiomlarda olan bütöv konstruksiyalar arasında az əlaqə olur. Bu halda mənanın tam aydın olmaması, onun idiomatikliyinin yüksək göstəricisi hesab edilə bilər. [6, s. 94]

İdiomlarda əsas şərtlər aşağıdakılardır:

1. məna bütövlüyü;
2. semantik sabitlik;
3. leksik sabitlik;
4. sintaktik sabitlik.

İdiomlar frazeoloji birləşmələrin tərkibinə daxil olsalar da, onların öz yaranma tarixi var. İdiomlar hər bir xalqın yaşayış və həyat tərzini, dini və etiqadını, mövhumatı təsəvvürlərini, dünyagörüşləri, sənət və peşələri ilə əlaqəli olaraq yaranmış və hələ də yaranmaqdadır. Aydındır ki, hər bir idiom ilk dəfə yarandıqda hərfi mənada işlənmiş, tədricən zamana uyğun olaraq məcazilik və idiomatiklik xüsusiyyəti qazanmışdır. Bu barədə G.Yusifova yazır: “Hər hansı bir idiomun tarixinə nəzər saldıqda, onun ilkin olaraq hərfi mənada işlətmək üçün yarandığını, zaman keçdikcə məcazi və ya idiomatik məna kəsb etdiyini görmək olar. Məsələn: *dressed to a tea* – idiom kimi “*geyiminə xüsusi diqqət yetirən şəxs*” mənasını verir. Qədim dövrlərdə rəsmi çay mərasimləri təşkil edildiyi zamanlarda dəvət olunan şəxslər öz geyimlərinə xüsusi diqqət yetirərdilər və bu idiom ilkin zamanlarda *dressed for a tea* və ya *dressed to go to a tea* hərfi mənasında işlədilib. Müasir dövrdə isə sonuncu variantda işlənir: *Beware any salesman that is dressed to a tea, smiles too much, and talks fast.* [9, s. 8]

Frazeologiya nəzəriyyəsində isə daha çox rol oynayan və bu nəzəriyyəyə böyük təsiri olan V.Vinoqradovun məna növləri haqqında təlimidir. Bu təlimin əsas qayəsi, sözlərin sərbəst və asılı

mənalarının fərqləndirilməsi xüsusiyyətidir. Lakin maraqlı cəhət ondadır ki, o, bu təlimi əsasən rus dilinin frazeologiyasına şamil etmişdir. V.Vinoqradov rus dilinin materiallarına əsaslanaraq, frazeoloji birləşmələri üç əsas qrupa bölünür:

1. frazeoloji qovuşmalar;
2. frazeoloji bitişmələr;
3. frazeoloji birləşmələr. [10, s. 140]

Frazeologiya elminin formalaşmasında A.Kuninin də rolu böyük olmuşdur. O da V.Vinoqradov kimi frazeoloji birləşmələrin tərkibinə daxil olan idiomları 3 əsas qrupa ayırır:

1. idiomatika;
2. idiofrazeomatika;
3. frazeomatika.

Amma A.Kuninin fikirlərində müxtəliflik özünü göstərməkdədir. A.Kuninin fikirləri tamamilə fərqli mövqedə durur, nəinki digər tədqiqatçıların. Belə ki, A.Kuninə görə: “Yalnız bir çox birləşmələr o zaman frazeologiyanın tədqiqat obyektinə ola bilər ki, onların hərfi mənada işlənməsinə baxmayaraq, idiomatiklik mənə əsas götürülsün. Məsələn, biz əgər, *be careful or you'll break your leg* cümləsində, “*break a leg*” birləşməsinə təşkil edən leksemləri hərfi mənada işlətsək, bu zaman onun frazeoloji birləşmənin deyil, hər hansı bir cümlə yaratmaq xüsusiyyətlərinin aydın şəkildə anlaşılmasının şahidi olacağıq.

Bu ifadə məcazi mənada götürüldükdə isə “*break a leg*” ifadəsi *Break a leg in your game to day* cümləsində idiomata çevrilir. Çünki cümlənin ümumi mənası heç də ayrı-ayrılıqda işlənən sözlərin mənasına əsalanmır”. [11, s. 127]

Əgər biz məsələyə bu istiqamətdən yanaşsaq, onda V.Vinoqradovun frazeoloji bitişmə və frazeoloji birikmə adlandırdığı qrupların bir təsnifatda birləşməsinin şahidi olacağıq. Çünki həm məcazi, həm də hərfi mənada işlənmə xüsusiyyətləri məhz bu qruplara xas olan əlamətləri özündə əks etdirir.

Həm A.Kuninin, həm də V.Vinoqradovun fikirlərini ümumi halda götürərək, idiomları aşağıdakı bölgü prinsipinə əsasən müəyyən qruplara ayırmaq olar:

1. Tərkibində işlənən sözlərin cümlədən asılı olaraq həm hərfi, həm də məcazi mənada ifadə olunan idiomlar. Məsələn: *to have a bee in one's bonnet* – “*fikrində daima nəyinsə olması və ya hər hansı bir şeyin kimisə narahat etməsi*”, *be walking on thin ice* – “*riskli və ya təhlükəli vəziyyətdə olmaq*”.

2. Yalnız idiom şəklində olub, idiom şəklində anlaşılan öz həqiqi mənasını ifadə etməyən, həm semantik, həm də sintaktik cəhətdən uyğunluq təşkil etməyən sözlərin birləşməsi vasitəsilə əmələ gələn idiomlar. Məsələn: *foot the bill* – “*hesabı ödəmək*” – *take smth. at face value* – “*nəyi isə olduğu kimi qəbul etmək*”.

Bir çox alimlər isə idiomların, hətta zaman keçdikcə metaforikliyi itirmiş və daşlaşmış semantik vahidlər kimi işlənmiş idiomlardan əmələ gəldiyi qənaətindədirlər. Belə ki, tədqiqatçılardan R.Gibz və Q.Nanberq bu fikirdədirlər. R.Gibz idiomların ölmüş metaforalardan əmələ gəldiyini, Q.Nanberq isə idiomların özünün daxili struktura malik olduğunu və bunun da nəticəsində, daxili strukturun idiomatik mənə ilə idiomu təşkil edən tərkib hissələr arasındakı əlaqəni əks etdirdiyini öz tədqiqat əsərlərində qeyd etmişlər. [2, s. 37; 8, s. 78]

İdiomlar əsasən bir neçə yarımqruplara bölünür:

1. Əsl (xalis) və ya frazeoloji idiomlar – Bu idiomlar məcazi mənada ifadə olunur, dilin ifadə formalarına uyğun gəlmir, anlaşılması çətin və ya qeyri-mümkün olan sözlərin birləşməsindən əmələ gələn idiomlardır. Belə söz birləşmələri tam bütövləşmiş idiomatik xüsusiyyətlərə malik olur və bu zaman əsasən kontekst daxilində konkret mövzuda işlənən mənə müəyyən edilir.

Belə idiomlar isə heç də təsadüfən yaranmamış, illər keçdikcə tədricən formalaşmağa başlamışdır. Məsələn: *Let your hair down* idiomunun yaranma tarixi belədir: Qədimdə ictimai yerlərdə, saçlarını yığan qadınlar evdə və ya dostlar arasında sərbəst və rahat olmaq üçün belə edirdilər. Sonradan isə bu ifadə öz şəklini dəyişib, idiom halında işlənməyə başlayıb.

2. Leksik idiomlar (semi idioms). Belə idiomlarda olan komponentlərdən biri mütləqdir ki, öz həqiqi mənasını saxlasın. Bu idiomların digər xarakterik xüsusiyyətlərindən biri də, onların tərkibində əsasən iki hərfi mənalı söz və ya bir neçə məcazi mənalı (non-literal) sözlər olur. Bu zaman orada işlənən məcazi mənalı söz yalnız konkret mövzu ilə bağlı məcazi məna xüsusiyyətinə malik olur. Digər sözlərlə və ayrılıqda işləndikdə isə yalnız hərfi məna ifadə edir. Bu zaman isə belə birləşmələrin nəticəsində xüsusi məna formalaşaraq idioma (məcazi) çevrilir.

3. Hərfi idiomlar (literal idioms). Belə idiomlar əsasən daha az semantik mürəkkəbliyə malik olur. Belə idiomlarda hər iki komponent və yaxud tərkib hissəsində olan bütün komponentlər müəyyən hallarda öz hərfi mənalərini saxlayır. Lakin maraqlı cəhət odur ki, bu zaman bütöv birləşmələrin konkret mövzu çərçivəsində məcaziliyi olur. Belə idiomların digərlərindən fərqli cəhəti ondadır ki, bu idiomları anlamaq digərlərindən daha asandır. Çünki burada anlaşılacaq məna, xüsusən müəyyən qədər tərkib elementlər vasitəsi ilə aydınlaşır. Məsələn: *on foot; on the country; happy birthday; a merry/happy Christmas; a happy New Year; Happy Anniversary* və s. göstərmək olar.

Bir çox idiomlar da vardır ki, onlar müxtəlif sistemli dillərdə işlənsələr də, bir dildən, başqa dilə keçən zaman əgər hərfi tərcümə oluna bilmirsə və ya ekvivalentinin verilməsi mümkün deyilsə, o zaman, bu ifadə bir dildən başqa bir dilə transformasiya edilməlidir. Bu barədə tədqiqatçı T.Quliyev yazır: “Hər hansı gumana gəlməyən və ya çətinliklə baş tutan işdən bəhs edilərkən ingilis dilində *when pigs fly; castles in the air; if ifs and ands were pots and pans* və *if the sky fales, we shall catch larks* idiomlarından istifadə edilir. Bu idiomlara hərfi tərcümədə Azərbaycan dilinə müvafiq olaraq “*donuzlar uçanda*”, “*havada qəsrlər*”, “*əgər ağərlər və vələr*”; *çaydan və qazan olsa*”, “*səma nə vaxt yerə enərsə*”, “*torəğayları da o vaxt tutarıq*” kimi tərcümə etmək olar. Lakin, göründüyü kimi, Azərbaycan dilində belə ifadə yoxdur. Həm ifadə, həm də idiom şəklində.

Məhz bu səbəbdən belə idiomlar və ifadələr Azərbaycan dilinə tərcümə deyil, transformasiya olunmalıdır. Başqa sözlə, həmin idiom Azərbaycan dilində onun semantikasına uyğun idiomla əvəz olunmalıdır. Azərbaycan dilində bu zaman, “*dəvənin quyruğu yerə dəyəndə*” idiomlarından istifadə olunur. Komponent oxşarlığı tam aradan qaldırılsa da, transformasiya zamanı semantik ekvivalentlik əldə olunur. [5, s. 91]

İdiomlarda və ya ümumən frazeoloji birləşmələrdə ekvivalentlik məsələsi həmişə problemlə məsələ olaraq qalmaqdadır. Müxtəlif sistemli dillərdə frazeoloji birləşmənin başqa bir dilə transformasiya olunması zamanı, onun bir sözlə əvəz edilməsi məsələsi də gündəmdə olan məsələlərdən hesab edilir. Lakin fərqli baxışlar da var. Məsələn: Bir fikrə görə hər hansı bir bütöv birləşmənin mənasını bir sözlə ifadə etmək düzgün deyil. Dilçilik nöqtəyi-nəzərindən yanaşdıqda, bu fikirdə müəyyən həqiqətlər vardır. Çünki eyni bir fikri, hər hansı bir sözlə əvəz etmək mümkün olardısı, o zaman iki və daha artıq sözdən ibarət olan birləşmədən istifadəyə ehtiyac qalmır. Digər tərəfdən götürüldükdə isə, dildə hər bir vahidin öz yeri var. Dil isə mürəkkəb bir sistem olduğundan o dilə məxsus olan hər hansı bir fikrin müxtəlif yollarla müxtəlif sözlərlə ifadəsi dilin imkanlarının bariz göstəricisidir. Lakin ayrı-ayrı ifadə vahidlərindən istifadə edilməsi həm də müxtəlif məqsədlərə xidmət etmiş olardı.

Bu barədə bir çox tədqiqatçıların özlərinə məxsus fikirləri var. Məsələn, S.Əliyeva hər hansı bir birləşmənin bir sözlə əvəz olunması məsələsinə toxunduqda nə baş verəcəyi barədə öz tədqiqat əsərində yazır: “Razılaşmaq lazımdır ki, frazeologizmi sözə ekvivalent hesab etmək heç də frazeologizmlə sözü eyniləşdirmək demək deyil. Məsələ burasındadır ki, biz sözlə frazeologizmi sinonim kimi işlədə bilirik. Bu hal həm Azərbaycan, həm də ingilis dilində müşahidə olunur. Məsələn: *əldən düşmək yorulmaq; to get on one’s nerves – to away, to irritate* kimi xarakterizə oluna bilən ifadələr hələ də var və mövcud olaraq qalmaqdadır. Məhz bu mənada frazeologizmlə söz bir-birinə ekvivalent sayılır və buna heç bir şübhə yoxdur. Əlbətdə söz və frazeologizm bir-birindən fərqlənməsə, onlar dilçiliyin ayrı-ayrı şöbələrinə aid edilə bilməz. Bu fərq, şübhəsiz ki, mövcuddur. [1, s. 101]

Müxtəlif sistemli dillərin idiomlarının bir-birinə struktur-semantik, semantik baxımdan yaxınlığı və uzaqlığı müəyyən səbəblərlə şərtlənir. Struktur-genetik cəhətdən əhəmiyyətli dərəcədə

fərqlənən, coğrafi yaxınlığa və uzunmüddətli mədəni-tarixi əlaqələrə malik olmayan, müxtəlif sistemli dillərdə işlədilən ekvivalent idiomatik ifadələrin bir sıra struktur-semantik və leksik-semantik cəhətləri diqqəti cəlb edir. Belə ifadələrin komponent tərkibində, qrammatik təşkilində, leksik tərkibində, idiomatik variantlığında, struktur sinonimlərinə malik olmasında, müəyyən oxşarlıqlar nəzərə çarpır. Ekvivalent idiomatik ifadələrin struktur təşkilində analogiya, onların obrazlığının ümummilli xarakteri ilə şərtlənir. Məsələn: Azərbaycan dilində *gözə girmək* (*soxulmaq*) ifadəsinin ekvivalenti ingilis dilində *drug (pull) by cars* kimi xarakterizə olunur. Burada, ümumiliyi təmin edən səhətlərdən biri sinonim feil komponentlərinin bir-birini əvəz edə bilməsidir. Feil komponentlərinin sinonimliyi başqa ekvivalent idiomatik ifadələrdə də müşahidə olunur. Məsələn: ingilis dilində *lay (put) a finger* Azərbaycan dilində *əlini batırmaq* (*bulandırmaq*) [5, s. 93] kimi işlənir.

Müxtəlif sistemli dillərdə işlənən idiomların bir-biri ilə uyğun gəlməsi labüddür. Bu zaman əsas qayə onların coğrafi cəhətdən bir-birinə daha yaxın məsafədə olmasıdır. Digər tərəfdən isə idiomların digər dilə hərfi tərcüməsi də mübahisə predmeti olaraq qalmaqdadır. Belə ki, bir çox tədqiqatçılar bu məsələdə fərqli mövqedə dururlar. Onlar arasında həm mənfi, həm də müsbət fikirli insanlar vardır ki, əksəriyyəti həm hərfi tərcümələri, həm də transformasiyadan istifadəni məqbul sayırlar.

Bir çox tədqiqatçılar da vardır ki, idiomların hərfi tərcüməsinin qeyri-mümkünlüyünü dillərin milliliyi ilə əlaqələndirmirlər. Bəzi dilçilər isə, belə əlamətləri sırf dillərin milli xüsusiyyətində görürlər. Məsələn: S.Murtuzayev yazır: “Ümumiyyətlə, dünya dillərinin frazeologiyasına aid bir xüsusiyyət kimi, tərcümə oluna bilməmək Azərbaycan dilinə də aiddir”. [7, s. 28]

Digər tərəfdən isə idiomlar frazeoloji qovuşma kimi götürülür ki, həmin bu frazeoloji vahidlərin (idiomların) ayrı-ayrı komponentləri yalnız bütövün tərkibində ümumi mənanı ifadəsinə xidmət etmiş olsun. Məsələn: aşağıdakı misallarda qeyd etdiyimiz hallar baş vermiş, bu söz birləşmələrinin komponentləri öz müstəqilmənələrindən uzaqlaşaraq, frazeoloji qovuşmada, tamamilə başqa bir mənanın meydana çıxmasına şərait yaratmışdır və ya səbəb olmuşdur. Nəzər salaq: *He pulled himself together quickly. They were at their wit's end. The soldier will keep their eyes open in the country, where the blacks known to be hostile* cümlələrindəki ifadələr olan *pull together, at wit's end* və *keep eyes open* söz birləşmələri faktiki olaraq öz mənalardan uzaqlaşmış, tamamilə fərqli bir idiomun yaranmasına səbəb olmuşdur. Bu ifadələr birləşmə tərkibində müvafiq olaraq, Azərbaycan dilində “*özünü ələ almaq*”, “*çaş-baş qalmaq*” və “*ayıq-sayıq olmaq*” mənalарının yaranmasına səbəb olmuşdur.

Azərbaycan tədqiqatçılarından da bir çoxları frazeoloji qovuşmanı idiom hesab edirlər. Bunlara misal olaraq Ə.Hacıyevanı, E.Nəcəfovu, A.Cəfərovu göstərmək olar. Bu tədqiqatçılara görə, frazeoloji qovuşmalar (idiomlar) digər dil vahidlərindən fərqli olaraq, tamamilə dəyişmiş mənanaya malik olan söz qruplarıdır. Belə ki, onlar motivləşmir, yəni onların mənası, tərkib hissələrinin mənalardan ibarət deyildir, yalnız məcazlaşma prosesinə uğrayıblar.

Məsələn: *to come a cropper* – “fəlakətə uğramaq”; *neck and crop* - “təməmilə bütün”; *at six and seventh* – “çaş-baş halında”; *to get one's cap at smb.* – bir kəsin diqqətini cəlb etmək. [3, s. 61]

Sonda, onu qeyd etmək ki, metaforik düşüncə tərzli bir çox idiom və idiomatik ifadələrin mənasını təsvir etmək mümkün olur. Bu zaman metaforik düşüncə tərzli hər hansı bir şəxsə, davamın məcazi mənasını məhz təsəvvür nəticəsində dərk etməyə, başa düşməyə kömək edir. Metaforik düşüncə tərzinin belə xüsusiyyətləri, hər iki dildə mövcud olan idiomların hər mənalı, həm obrazlı, həm də məntiqi cəhətdən əsaslandırılıla bilən frazeoloji vahidlər olduğu qənaətinə gəlməyimizə zəmin yaradır.

ƏDƏBİYYAT

1. Əliyeva S. İngilis və Azərbaycan dillərində frazeoloji birləşmələrin leksik-semantik xüsusiyyətləri // Tədqiqələr. AMEA-nin Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu., № 1, 1999, s. 100-104
2. Gibbs R., Josephine Jr. Metaphor in idiom comprehension // Journal of Memory and Language, 1997, p. 111
3. Hacıyeva A., Najafov E., Jafarov A. English phraseology. Baku: Elm and Tehsil, 2009, 228 p.
4. Hockett C.F. A course in moderlinguistics. New York. Prentice Hall Collegeons., 1958, p. 172.
5. Quliyev T.S. İngilis və Azərbaycan dillərində idiomatiklik və idiomların transformasiyası yolları. Dissertasiya, Bakı, 2012, 150 s.
6. Makkai A. Idiom structure in English. Paris the Haqme. Monfon, 1972, 74 p.
7. Murtuzayev S. M.F.Axundovun komediyalarının dili və üslub xüsusiyyətləri. Bakı: Azərənəşr, 1962, 114 s.
8. Nunberg G. The pragmatik of referance. İndiana University. 1978, 182 p.
9. Yusifova G.J. İngilis dili idiomlarının sintaktik, semantik və koqnitiv xüsusiyyətləri. Dissertasiyanın avtoreferatı. Bakı, 2015, 25 s.
10. Виноградов В.В. Об основных типах фразеологических единиц в русском языке. Лексикология и Лексикография. М.: Наука, 1977, 312 с.
11. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка. Учеб. для ин-тов и фактов иностр. яз. М.: Высшая школа, 1986, 336 с.

РЕЗЮМЕ

СТРУКТУРНО-СМЫСЛОВЫЕ ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИДИОМ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ

Амирасланова А.С.

Ключевые слова: *идиомы, слова, перкуссия, пословицы и поговорки, семантические особенности, структурные оттенки*

Идиомы, входящие в состав фразеологических единиц на азербайджанском и английском языках, имеют исключительное значение в обогащении словарного состава любого языка. Идиомы используются в азербайджанском языке вместе с пословицами и загадками. Одна из основных проблем – невозможность отделить идиомы на азербайджанском языке от других фразеологизмов. Их можно выбрать только из контекста. В английском языке тоже достаточно идиом. В некоторых случаях возникают такие идиомы, что при их переводе невозможно получить желаемый результат. Именно здесь требуется умение переводчика найти ему эквивалент. Переводчик должен преподнести предложение таким образом, чтобы фраза, содержащаяся во фразеологизме, сохранила свой смысл.

SUMMARY

STRUCTURAL AND SEMANTIC FEATURES OF USING IDIOMS IN AZERBAIJANI AND ENGLISH

Amiraslanova A.S.

Key words: *idioms, proverbs, saying, semantic features, structural shades*

Idioms that are part of phraseological units in the Azerbaijani and English languages are of exceptional importance in enriching the vocabulary of any language. Idioms are used in the Azerbaijani language along with proverbs and riddles. One of the main problems is the inability to separate idioms in the Azerbaijani language from other phraseological units. You can only select it from the context. In English, too, there are enough idioms. In some cases, idioms arise that make it impossible to get the desired result when translating. It is at this time that the translator's ability to give it an equivalence. The translator must present the sentence in such a way that when one language is equivalent to another, the phrase contained in the phraseology retains its meaning.

Daxilolma tarixi:	İlkin variant	04.10.2019
	Son variant	03.03.2020